

Analiza proračuna odabranih jedinica lokalne samouprave

Puljiz, Helena

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:966908>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-25**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET SPLIT**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA PRORAČUNA ODABRANIH JEDINICA LOKALNE
SAMOUPRAVE**

Mentor:

Izv. prof. dr. sc. Josip Visković

Studentica:

Helena Puljiz

Split, rujan 2023.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Problematika rada	3
1.2. Ciljevi i metode rada	3
1.3. Struktura rada	3
2. PRIHODI I RASHODI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	4
2.1. Proračun lokalne samouprave	4
2.2. Izvori financiranja jedinica lokalne samouprave	6
2.3. Struktura rashoda jedinica lokalne samouprave	10
3. ANALIZA PRIHODA ODABRANIH JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	12
3.1. Analiza prihoda općine Sveta Nedelja	12
3.2. Analiza prihoda općine Pušća	14
3.3. Analiza prihoda općine Jelsa	17
3.4. Analiza prihoda općine Gradište	20
4. ANALIZA RASHODA ODABRANIH JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	25
4.1. Analiza rashoda općine Sveta Nedelja	25
4.2. Analiza rashoda općine Pušća	27
4.3. Analiza rashoda općine Jelsa	29
4.4. Analiza rashoda općine Gradište	31
6. ZAKLJUČAK	35
LITERATURA	37
DODACI	39
SAŽETAK	40
SUMMARY	40

1. UVOD

1.1. Problematika rada

Jedinice lokalne samouprave imaju jasno definirane načine i izvore za prikupljanje ili ubiranje javnih prihoda koji su definirane zakonom, koji su često nedovoljni za pokrivanje rashoda općine. Zbog toga se u ovom radu analiziraju stavke prihoda i rashoda odabranih jedinice lokalne samouprave, kako bi se detektirao stupanj njihove diversifikacije i stupanj razvojne razine proračuna.

1.2. Ciljevi i metode rada

Ciljevi rada su utvrditi koja su to oblici javnih prihoda na razini lokalnih samouprava, analizirati strukturu rashoda te usporediti pojedine stavke prihoda i rashoda kako bi se donijela odluka o adekvatnosti fiskalnog kapaciteta odabrane jedinice lokalne samouprave.

Metode koje su upotrijebljene su metoda komparacije, analize i sinteze, deskripcije, kompilacije i klasifikacije. Korištene su internetski izvori, određeni stručni i znanstveni članci te knjige pri pisanju ovog rada.

1.3. Struktura rada

Rad čine četiri poglavlja. Uvod čini prvo poglavlje koji je razrađeno na problematiku rada, ciljeve i metode rada te strukturu rada. U drugom poglavlju obrađuju se teme proračuna jedinice lokalne samouprave, što sve čine izvore financiranja i rashode jedinica lokalne samouprave te definiranje fiskalnog kapaciteta. U trećem poglavlju analiziraju se prihodi odabranih jedinica lokalne samouprave, te njihova komparativna analiza. U četvrtom poglavlju analiziraju se rashodi općina te također njihova komparativna analiza. U posljednjem poglavlju se navodi zaključak.

2. PRIHODI I RASHODI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

2.1. Proračun lokalne samouprave

Prema Ministarstvu financija (2022.) proračun je akt koji utvrđuje rashode i izdatke te procjenjuje prihode i primitke za jednu godinu. Proračun se definira u prethodnoj godini za iduću kalendarsku godinu. Sabor donosi državni proračun, lokalna vlast definira lokalni proračun.

Proračun ima nekoliko funkcija, a među njima važnije su:

- definira najvažnije ciljeve koji se namjeravaju ostvariti u sljedećoj godini
- preko proračuna korisnici imaju uvid u financijsko stanje grada
- služi za kontroliranje primitaka i izdataka unutar proračuna

Prema Bajo i Jurlina Alibegović (2008.), jedinice lokalne vlasti imaju obvezu izraditi proračun za naredno trogodišnje razdoblje uz godišnji proračun. Korisnici proračuna su vijeće, tijela, samouprave gdje se iz lokalnog proračuna financiraju plaće zaposlenih te materijalni rashodi.

Proračun se sastoji od tri dijela. Prvi je opći plan koji definira sve prihode i priljeve te rashode i odljeve sredstava za određene namjene. Drugi dio sadržava plan rashoda i izdataka raspoređenih prema proračunskim korisnicima što čini posebni dio proračuna. Zadnji dio čini plan razvojnih programa koji ima ulogu plana dugoročnog ulaganja. U tom dijelu proračuna se planira realizacija projekata.

Prema Malatestiniću (2011.) prilikom izrade, donošenja, izvršavanja lokalnog proračuna treba voditi računa o proračunskim načelima. Proračunska načela su:

- Jedinstvo i točnost – prihodi i primitci te rashodi i izdaci se prikazuju u bruto načelu. Koristi se za financiranje obaveza proračunskih i neproračunskih korisnika.
- Jedne godine – planira i donosi za iduću kalendarsku godinu i vrijedi isključivo samo za tu godinu. Od 1.1. do 31.12. traje proračunska godina.
- Obračunske jedinice – U proračunu se svaka stavka iskazuje u kunama, to se odnosi i na financijska izvješća.
- Uravnoteženosti – Proračun mora biti u ravnoteži što znači da se rashodi i izdaci moraju pokriti prihodima i primitcima. Ravnoteža se postiže tijekom cijele godine koristeći izmjene i dopune proračuna.
- Univerzalnosti – Namjenski prihodi u koje spadaju pomoći, donacije, prihodi od prodaje imovine, itd. Namjenski prihodi se koriste za financiranje rashoda i izdataka. Za podmirivanje kapitalnih rashoda koriste se primitci koje dobijemo prodajom dugotrajne nefinancijske imovine.

- Specifikacije – Po ekonomskoj klasifikaciji se raspoređuju prihodi i primitci, a po proračunskoj klasifikaciji su raspoređeni rashodi i izdaci.
- Dobrog financijskog upravljanja – ovom načelu je cilj postići planirani rezultat uz što efikasniju uporabu resursa te se zbog toga koristi u skladu s načelima ekonomičnosti i učinkovitosti.
- Transparentnosti – sve odluke koje se donesu trebaju se reći na vrijeme, biti cjelovite i točne.

Javnost se može uključiti u donošenje odluka o preraspodijeli sredstava iz proračuna i to putem medija, udruženja, skupina i itd. Proračunski korisnici izrađuju prijedloge planova proračuna s objašnjenjima i predlažu ga upravnom tijelu. Upravno tijelo ima za zadatak izraditi prijedlog plana koji dostavlja upravnom tijelu zaduženom za financije. Izvanproračunski korisnici na temelju uputa upravnog tijela za financije predlažu financijske planove.

Upravno tijelo zaduženo za financije priprema upute proračunskim i neproračunskim korisnicima za izradu proračuna, izmjene i dopune proračuna te obavlja poslove vezane za osiguranje naplate sredstava.

Izvršni čelnik (gradonačelnik, općinski načelnik) utvrđuje mjere i planira mogući ostvareni prihod te daje prijedloge za preraspodjelu novca za podmirenje rashoda. Izvršni čelnik je jedini ovlašteni predlagatelj proračuna. U prijedlogu proračuna jedan dio sredstava predstavlja proračunsku zalihu i ona služi za podmirenje nepredvidivih događaja na koje se ne može utjecati.

Predstavničko tijelo ima za zadatak raspraviti o prijedlogu proračuna koji je predložio izvršni čelnik, te odobrava moguće promjene proračuna.

2.2. Izvori financiranja jedinica lokalne samouprave

Prema Baji (2004.) zakon o financiranju lokalne i područne samouprave definirao je način financiranja lokalnih jedinica. Njime su utvrđeni i definirani prihodi općina, gradova, županija te Grada Zagreba koji ima poseban sustav financiranja. Dijeljenje poreza, poreznih stopa, transferi i dotacije su i dalje regulirani dodatnim zakonima i propisima. Može se reći da Hrvatska ima jako veliki broj lokalnih jedinica s obzirom na površinu i broj stanovnika.

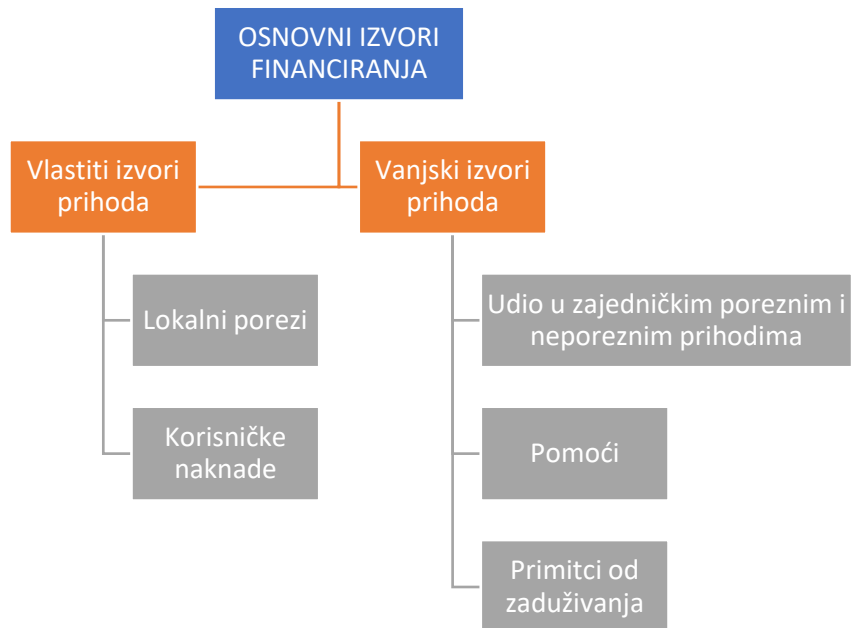
Prema Jurlini Alibegović, (2010.) jedinice lokalne samouprave imaju prihode iz sljedećih izvora:

- vlastitih izvora,
- zajedničkih poreza,
- dotacija iz drugih proračuna (državnog i županijskog),
- potpora izravnavanja za decentralizirane funkcije,
- zajedničkih prihoda.

Prema Bajo i Jurlina Alibegović (2008.), stupnjevi autonomije lokalnih jedinica nastoje nam pojasniti kako na koji način rasporediti prihode koji pripadaju jedinicama lokalnih vlasti, a koji pripadaju središnjoj državi. Postoje tri stupnja autonomije. Prvi stupanj čini lokalna autonomija koja nastoji da lokalne jedinice određuju koliko iznosi porezna stopa i kolika je osnovica na koju se izračunava stopa. Drugi stupanj čini ograničena autonomija gdje lokalne jedinice određuju stopu poreza koja je u skladu s granicama koje odredi središnja država. Država utvrđuje najmanju i najveću moguću stopu za izračun poreza. Treći stupanj bez autonomije djeluje na način da središnja država definira stopu i osnovicu prihoda lokalnih jedinica vlasti. Učestaliji je stupanj da središnja država ograniči stopu prihoda jer time lokalne jedinice mogu povećavati poreze samo do utvrđene granice da spriječe nekontrolirani rast stope poreza.

Slika 1.

Podjela osnovnih izvora financiranja

Izvor: izrada autorice

Prema Poreznoj upravi, (2017.) jedinice lokalne samouprave mogu regulirati sljedeće poreze:

- prirez porezu na dohodak,
- porez na potrošnju,
- porez na kuće za odmor,
- porez na korištenje javnih površina,
- porez na promet nekretnina.

Priraz porezu na dohodak

Priraz porezu na dohodak donosi svaka jedinica lokalne vlasti sama za sebe, tj. samostalno (Porez: osnovni pojmovi, 2020.). Kao osnovica uzima se prethodno izračunati iznos od poreza na dohodak. Na porez utvrđuje se priraz i to:

- općine (0% - 10%),
- gradovi manji od 30.000 stanovnika (0%-12%),
- gradovi veći od 30.000 stanovnika (0%-15%),
- grad Zagreb (0%-30%), trenutno 18%

Porez na potrošnju

Prema poreznoj upravi, porezni obveznik je pravna i fizička osoba koja pruža ugostiteljske usluge. Poreznu osnovicu čini prodajna cijena pića u ugostiteljskim objektima. Porez za potrošnju plaća se na alkoholna pića, prirodna vina, specijalnih vina, piva i bezalkoholnih pića u ugostiteljskim objektima, a u koju nije uključen porez na dodanu vrijednost. Porezna stopa je do 3%. Jedinice lokalne vlasti samostalno određuju poreznu stopu, ali je određena najviša moguća stopa do 3%.

Slika 2.

Obračun poreza na potrošnju u kalkulaciji pića – vino (za ugostitelja koji je u sustavu PDV-a)

Opis	Iznos u kunama	Propisana stopa/Preračunana stopa
1.Prodajna cijena za 1 litru vina (pc) (prodajna cijena je bez uključenih poreza)	100,00	
2.Porez na dodanu vrijednost (PDV) (osnovica za PDV = pc)	25,00	25%/19,53%
3.Porez na potrošnju (pp) 3% (osnovica za porez na potrošnju = pc)	3,00	3%/2,34%
4.(1+2+3) Prodajna cijena s uključenim PDV i pp	128,00	

Izrada autora prema Gajšek, J. (2009.)

Slika 3.

Način izračunavanja preračunatih stopa

$$\text{Preračunana stopa PDV (ili pp)} = \frac{\text{stopa PDV (ili porez na potrošnju)} * 100}{\text{zbroj stopa PDV i poreza na potrošnju} + 100}$$

$$\text{Preračunana stopa PDV} = \frac{25 * 100}{(3 + 25) + 100} = \frac{2500}{128} = 19,53 \%$$

$$\text{Preračunana stopa pp} = \frac{3 * 100}{(3 + 25) + 100} = \frac{300}{128} = 2,34 \%$$

Izrada autora prema Gajšek, J. (2009.)

Porez na kuće za odmor

Prema poreznoj upravi, porezni obveznici su pravne i fizičke osobe vlasnici kuća za odmor. Porezna osnovica iznosi četvorni metar korisne površine. Visinu poreza kuće za odmor donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Iznos od 5,00 do 15,00 kn.

Sukladno članku 27. Zakona o financiranju JLS (2011.) porez se ne plaća na:

- kuće koje se ne mogu koristiti zbog ratnih razaranja i prirodnih nepogoda te starosti i trošnosti,
- kuće za odmor gdje su smješteni izbjeglice
- odmarališta u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koja služe za smještaj djece u dobi do 15 godina.

Porez na korištenje javnih površina

Prema poreznoj upravi, porezni obveznik su pravne i fizičke osobe koje koriste javne površine. Porezna osnovica je javna površina koja se koristi i što se smatra javnom površinom koju propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave. Predstavničko tijelo propisuje visinu, način i uvjete poreza.

Porez na promet nekretnina

Prema poreznoj upravi, porezni obveznik je osoba koja stekne vlasništvo nad nekretninom u RH i kad na takvu vrstu stjecanja nekretnine ne plaća porez na dodanu vrijednost (PDV). Poreznu osnovicu čini tržišna vrijednost nekretnine. Porezna stopa iznosi 3% na promet nekretnina.

Slika 4.

Prikaz poreznog obveznika prema vrsti prometa nekretnina

VRSTA STJECANJA NEKRETNINE	Porezni obveznik
kupoprodaja	kupac
zamjena	svaki sudionik u zamjeni, na vrijednost nekretnine koju stječe u postupku zamjene
nasljeđivanje	nasljednik
darovanje	daroprimatelj
svako stjecanje bez naknade	stjecatelj nekretnine
ugovor o doživotnom uzdržavanju	davatelj uzdržavanja
ugovor o dosmrtnom uzdržavanju	davatelj uzdržavanja
unošenje i izuzimanje nekretnina iz trgovačkog društva	stjecatelj nekretnine
stjecanje nekretnina u postupku likvidacije ili stečaja	stjecatelj nekretnine
stjecanje na temelju odluka suda	stjecatelj nekretnine
stjecanje nekretnine (bilo koji oblik isprave)	uvijek - osoba koja stječe nekretninu

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, (2019.)

KORISNIČKE NAKNADE

Prema Bajo i Jurlina Alibegović, (2008.), korisničke naknade su jedan od važnijih izvora prihoda, a da nije prikupljanje prihoda preko poreza. Ove se naknade plaćaju zbog učinjene usluge ili dobra. Primjerice, plaćanje električne energije, vodovod, odvodnja, plin, komunalne usluge, održavanje okoliša i infrastrukture.

Tablica 1.

Osnovna podjela naknada

Naknada za usluge	Tu spadaju naknade za razne dozvole (npr. za zasnivanje radnog odnosa) i plaćanje takse za obavljanje usluga (npr. ovjere preslika dokumenata).
Javne cijene	Prihodi koje lokalne jedinice stječu prodajom dobara i usluga (npr. ulaznice za centre).
Porezi za posebne koristi	Naknade koje plaćaju posebne skupine stanovništva koje su povezane s dobivanjem posebnih koristi.

Izvor: Bajo, A., i Jurlina Alibegović, D. (2008). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti*. Školska knjiga.

2.3. Struktura rashoda jedinica lokalne samouprave

Najveći dio ukupnih rashoda od strane općina u republici Hrvatskoj odlazi na rashode za zaposlene, tu spadaju: bruto plaće, plaće za redovan rad, plaće u naravi, plaće za prekovremeni rad, plaće za posebne uvjete rada. Drugi dio se odnosi na ostale rashode za zaposlene gdje spadaju doprinosi na plaće, za mirovinsko osiguranje, obavezno zdravstveno osiguranje i obavezno osiguranje u slučaju ne zaposlenosti.

Treći dio se odnosi na materijalne rashode, gdje spadaju: naknade troškova zaposlenim, trošak prijevoza, za rad na terenu i odvojeni život od obitelji, službena putovanja zaposlenika, stručno usavršavanje zaposlenika. Četvrti dio se odnosi na rashode za materijal i energiju: uredski materijal, materijal i sirovine, energija, sitni inventar i auto gume, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje, vojna sredstva i službena radna i zaštitna obuća i odjeća.

Peti dio se odnosi na rashode za usluge: telefonske usluge, pošte i prijevoza, usluge promidžbe i informiranja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, zdravstvene i veterinarske usluge, računalne usluge, ostale usluge, naknade za troškove osobama izvan radnog odnosa. Šesti dio se odnosi na ostale nespomenute rashode poslovanja: naknade za rad

predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstva, premije osiguranja, troškovi reprezentacije, članarine i norme, pristojbe i naknade i troškovi sudskih postupaka.

Sedmi dio se odnosi na financijske rashode: kamate za izdane trezorske zapise, mjenice, obveznice i ostale vrijednosne papire, te kamate za primljene kredite i zajmove od međunarodnih, kreditnih i ostalih financijskih institucija u EU i inozemstvu, i javnom i izvan javnog sektora. kamate za odobrene, a ne realizirane kredite i zajmove i kamate za primljene zajmove od trgovačkih društava.

Osmi dio rashoda se odnosi na ostale financijske rashode: troškove bankarskih usluga i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i razlike zbog ugovorene valutne klauzule i zatezne kamate. U ostale ne spomenute financijske rashode spadaju subvencije subjektima unutar i izvan javnog sektora i subvencije iz EU sredstava, te razne pomoći i razni prijenosi između i samim proračunskim korisnicima, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i u naravi i novcu, te iz EU sredstava.

Deveti dio rashoda se odnosi na ostale rashode kao što su različite donacije, penali, kazne i naknade štete i različite kapitalne pomoći, smanjenje i povećanje zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda i samo stanje proizvodnje i gotovih proizvoda.

3. ANALIZA PRIHODA ODABRANIH JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

3.1. Analiza prihoda općine Sveta Nedelja

Prema općini Sveta Nedjelja (2022.), općina se nalazi u istočnom dijelu središnje Istre. Površina općine Sveta Nedelja iznosi 59,88 km² i utvrđena je prema podacima Državne geodetske uprave, odnosno granici općine. U toj općini nalazi se 21 naselje.

Prema Ministarstvu financija (2021.), ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili **10.276.886** kn, od toga najviše uprihode porezi koji iznose **5.694.755** kn. Kada pogledamo strukturu prihoda koji se ubire od poreza najviši iznos čine prirezi u iznosu 5.146.334 kn. Od ostalih poreza i prireza udio zauzimaju i porezi i prirez od nesamostalnog rada (4.577.385 kn), od samostalnih djelatnosti (503.215 kn), imovine i imovinskih prava (214.998 kn), kapitala (211.081 kn), povrat poreza i prireza (360.345 kn), porez na imovinu (523.576 kn), stalni porez na nepokretnu imovinu (17.824 kn), povremeni porez na imovinu (505.752 kn), porez na robu i učinjene usluge (24.845 kn), porez na promet (24.797 kn), porez na uporabu dobara ili provođenje aktivnosti (48 kn).

Iduća kategorija su pomoći koje dolaze iz inozemstva i od subjekata koji se nalaze unutar proračuna koji iznosi **618.038** kn. U tu kategoriju spadaju pomoći proračunu iz drugih proračuna te iznose 276.601 kn, zatim pomoći izravnavanja u iznosu 341.437 kn.

Prihodi od imovine su iznosili **1.132.605** kn. Od toga prihodi od financijske imovine iznose 362 kn, kamate depozite po viđenju 362 kn, prihodi od nefinancijske imovine 1.132.243 kn, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine 119.604 kn, naknada za korištenje nefinancijske imovine iznosi 999.238 kn od nefinancijske imovine prihodi iznose 13.041 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi su iznosili **2.831.488** kn. Od toga upravne i administrativne pristojbe iznose 52.080 kn, ostale upravne i sudske pristojbe 385 kn, naknade i pristojbe 51.695 kn, prihodi po posebnim propisima 153.675 kn, prihodi vodnog gospodarstva 5.665 kn, doprinosi za šume 3.718 kn, nespomenuti prihodi 144.292 kn, komunalne naknade 2.625.733 kn, komunalni doprinosi 696.085 kn, i ostale naknade 1.929.648 kn.

Prihodi koji nastaju od prodaje proizvoda i robe ili pruženih usluga i prihodi od donacija **0** kn. Ova općina nema prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihoda od pruženih usluga, donacija od fizičkih i pravnih osoba koji se ne nalaze unutar općeg proračuna, tekuće i kapitalne donacije.

Prema popisu stanovništva u 2021. godini u općini Sveta Nedjelja živi 2,987 stanovnika.

Slika 5.

Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020.godinu

1. OPĆI DIO A. Račun prihoda i rashoda *Prihodi i rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji

Za razdoblje od 01.01.2020. do 31.12.2020.

Izvor fin.	Broj konta	Vrsta prihoda	Sveukupno prihodi:				Ind.preth./ tek.god. (4/1)	Indeks (4/2)
			Ostvareno 2019. (1)	Planirano izvorno (2)	Planirano tekuće (3)	Ostvareno (4)		
			11.909.675,65	17.244.571,11	17.244.571,11	10.279.049,29	86,31	59,61
1,3,4,56, 61	6	Prihodi poslovanja	11.902.775,57	16.634.571,11		10.276.886,44	86,34	61,78
1	61	Prihodi od poreza	6.656.848,22	7.115.000,00		5.694.756,34	85,55	80,04
	611	Porez i prizrez na dohodak	5.567.749,25	6.000.000,00		5.146.334,19	92,43	85,77
	6111	Porez i prizrez na dohodak od nesamostalnog rada	4.757.753,94	6.000.000,00		4.577.385,45	96,21	76,29
	6112	Porez i prizrez na dohodak od samostalnih djelatnosti	531.853,18	0,00		503.214,94	94,62	0,00
	6113	Porez i prizrez na dohodak od imovine i imovinskih prava	226.181,84	0,00		214.997,72	95,06	0,00
	6114	Porez i prizrez na dohodak od kapitala	376.251,40	0,00		211.081,30	56,10	0,00
	6117	Povrat poreza i prizreza na dohodak po godišnjoj prijavi	-324.291,11	0,00		-360.345,22	111,12	0,00
	613	Porezi na imovinu	981.527,93	1.025.000,00		523.576,63	53,34	51,08
	6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (zemlju, zgrade, kuće i ostalo)	17.638,78	25.000,00		17.824,81	101,05	71,30
	6134	Povremeni porezi na imovinu	963.889,15	1.000.000,00		505.751,82	52,47	50,58
	614	Porezi na robu i usluge	107.571,04	90.000,00		24.845,52	23,10	27,61
	6142	Porez na promet	106.809,42	60.000,00		24.797,03	23,22	41,33
	6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	761,62	30.000,00		48,49	6,37	0,16

Izvor: proračun općine Sveta Nedjelja

Na slici 5. možemo iščitati da prihod od poreza u 2020. godini su iznosili 5.694.756,34 kn, od toga porez i prizrez na dohodak iznosi 5.146.334,19 kn, što iznosi 90,37%. Od toga najveći udio čini porez i prizrez na dohodak od nesamostalnog rada i iznosi 4.577.385,45 kn.

Ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili 10.276.886,44 kn. Udio prihoda od poreza u ukupnim приходima poslovanja iznose 55,41%.

Tablica 2.

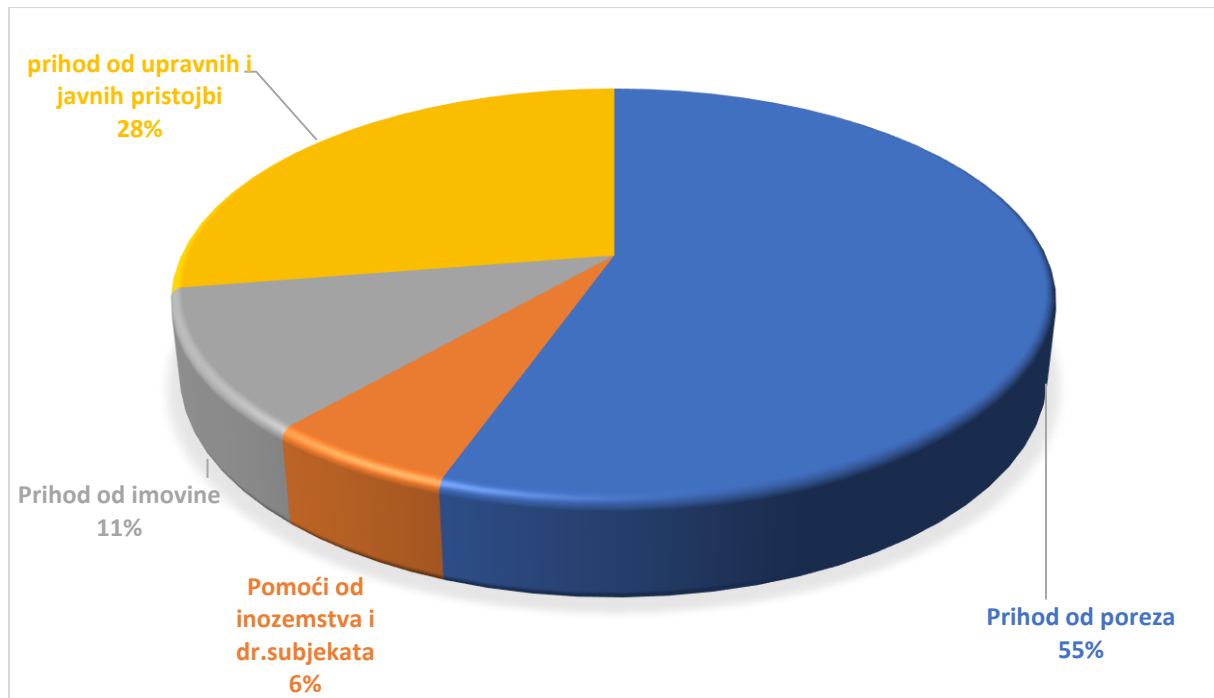
Izvori i udio financiranja općine Sveta Nedjelja u 2020. godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Prihod od poreza	5.694.755	1.965,06	55,41
Pomoći od inozemstva i od drugih subjekata	618.038	213,26	6,01
Prihod od imovine	1.132.605	390,82	11,03
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	2.831.488	977,05	27,55
UKUPNO PRIHODI	10.276.886	3.546,19	100

Izrada autora prema Ministarstvu financija (2020.)

Grafikon 1.

Struktura prihoda općine Sveta Nedelja u 2020. godini

Izvor: izrada autorice

Na ovom grafikonu možemo lakše uočiti pojedine udjele izvora financiranja općine Sveta Nedelja u 2020. godini. Možemo primijetiti da najveći udio zauzimaju prihodi od poreza i to 55% u ukupnim prihodima. Idući prihod koji je upola manji od prihoda od poreza je prihod od upravnih i javnih pristojbi i to 28%. Sljedeća stavka su prihodi od imovine (11%) i pomoći od inozemstva i od drugih subjekata (6%).

3.2. Analiza prihoda općine Pušća

Prema općini Pušća (2022.), općina je smještena na istočnom dijelu Marijagoričkog pogrđa. Površina općine Pušća iznosi 18,20 km² i utvrđena je prema podacima Državne geodetske uprave. Na području općine nalazi se 8 naselja – Bregovljana, Donja Pušća, Dubrava Pušćanska, Gornja Pušća, Hrebine, Hruševac Pušćanski, Marija Magdalena i Žlebec Pušćanski.

Prema Ministarstvu financija (2021.), ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini iznosili su **10.629.808** kn, od toga najviše uprihode porezi koji iznose **5.567.935** kn. Kada se pogleda struktura prihoda koji se ubire od poreza najviši iznos čine porez i prirez na dohodak u iznosu 5.255.192 kn. Od ostalih poreza i prireza udio zauzimaju i porezi i prirez od nesamostalnog rada (4.716.997 kn), od samostalnih djelatnosti (408.500 kn), imovine i imovinskih prava (367.714 kn), kapitala (0 kn), povrat poreza i prireza (238.019 kn), porez na imovinu (284.317 kn), stalni porez na nepokretnu imovinu (95.897 kn),

povremeni porez na imovinu (188.420 kn), porez na robu i učinjene usluge (28.426 kn), porez na promet (25.879 kn), porez na uporabu dobara ili provođenje aktivnosti (2.547 kn).

Iduća kategorija su pomoći koje dolaze iz inozemstva i od subjekata koji se nalaze unutar proračuna koji su iznosili **3.435.171** kn. U tu kategoriju spadaju pomoći proračunu iz drugih proračuna te su iznosili 1.936.043 kn, te pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu 1.499.128 kn.

Prihodi od imovine su iznosili **405.558** kn. Od toga prihodi od financijske imovine iznose 137 kn i u njih se ubrajaju kamate depozite po viđenju, prihodi od nefinancijske imovine 406.421 kn, tu spadaju prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine 359.045 kn, naknada za korištenje nefinancijske imovine iznosi 34 kn, od nefinancijske imovine prihodi iznose 12.754 kn, naknada za ceste u iznosu 25.588 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi su iznosili **1.220.144** kn. Od toga upravne i administrativne pristojbe iznose 8.687 kn, prihodi po posebnim propisima 466.390 kn, prihodi vodnog gospodarstva 4.707 kn, doprinosi za šume 686 kn, nespomenuti prihodi 460.997 kn, komunalne naknade 649.565 kn, komunalni doprinosi 95.502 kn.

Kazne i ostali prihodi **0** kn. Nema prihode od kazni i upravnih mjera, kazne za carinske prekršaje, određene devizne prekršaje, porezne prekršaje, prekršaje trgovačkih društava, prometne i ostale prekršaje u nadležnosti MUP-a.

Prema popisu stanovništva u 2021. godini u općini Pušća živi 2,554 stanovnika.

Slika 6.

Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020.godinu

Račun iz rač. plana	Naziv stavke	AOP	Ostvareno u izvještajnom razdoblju preth. godine	Ostvareno u izvještajnom razdoblju tekuće godine	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
Prihodi i rashodi poslovanja					
6	PRIHODI POSLOVANJA (AOP 002+039+045+074+105+123+130+136)	001	10.165.461	10.629.808	104,6
61	Prihodi od poreza (AOP 003+012+018+024+032+035)	002	6.196.641	5.567.935	89,9
611	Porez i prerez na dohodak (AOP 004 do 009 - 010 - 011)	003	5.666.612	5.255.192	92,7
6111	Porez i prerez na dohodak od nesamostalnog rada	004	5.416.986	4.716.997	87,1
6112	Porez i prerez na dohodak od samostalnih djelatnosti	005	253.000	408.500	161,5
6113	Porez i prerez na dohodak od imovine i imovinskih prava	006	176.439	367.714	208,4
6114	Porez i prerez na dohodak od kapitala	007	0	0	-
6115	Porez i prerez na dohodak po godišnjoj prijavi	008	0	0	-
6116	Porez i prerez na dohodak utvrđen u postupku nadzora za prethodne godine	009	0	0	-
6117	Povrat poreza i priraza na dohodak po godišnjoj prijavi	010	179.813	238.019	132,4
6119	Povrat više ostvarenog poreza na dohodak za decentralizirane funkcije	011	0	0	-
612	Porez na dobit (AOP 013 do 016 - 017)	012	0	0	-
6121	Porez na dobit od poduzetnika	013	0	0	-
6122	Porez na dobit po odbitku na naknade za korištenje prava i za usluge	014	0	0	-
6123	Porez na dobit po odbitku na kamate, dividende i udjele u dobiti	015	0	0	-
6124	Porez na dobit po godišnjoj prijavi	016	0	0	-
6125	Povrat poreza na dobit po godišnjoj prijavi	017	0	0	-
613	Porezi na imovinu (AOP 019 do 023)	018	496.537	284.317	57,3
6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu	019	85.818	95.897	111,7
6132	Porez na nasljedstva i darove	020	0	0	-
6133	Porez na kapitalne i financijske transakcije	021	0	0	-
6134	Povremeni porezi na imovinu	022	410.719	188.420	45,9
6135	Ostali stalni porezi na imovinu	023	0	0	-
614	Porezi na robu i usluge (AOP 025 do 031)	024	33.492	28.426	84,9
6141	Porez na dodanu vrijednost	025	0	0	-
6142	Porez na promet	026	33.492	25.879	77,3
6143	Posebni porezi i trošarine	027	0	0	-
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	028	0	2.547	-

Izvor: Proračun općine Pušća

Na slici 6. vidljivo je da prihod od poreza u 2020. godini su iznosili 5.567.935 kn, od toga porez i prerez na dohodak iznosi 5.255.192 kn, što iznosi 94,38 %. Od toga najveći udio čini porez i prerez na dohodak od nesamostalnog rada i iznosi 4.716.997 kn. Ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili 10.629.808 kn. Udio prihoda od poreza u ukupnim prihodima poslovanja iznose 52,38 %.

Tablica 3.

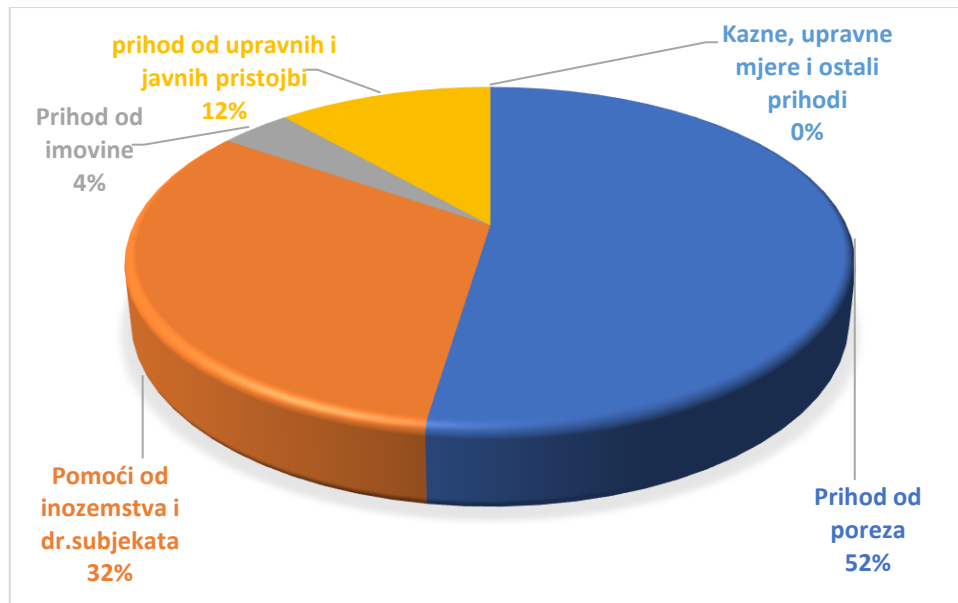
Izvori i udio financiranja općine Pušća u 2020.godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Prihod od poreza	5.567.935	2.180,08	52,38
Pomoći od inozemstva i od drugih subjekata	3.435.171	1.345,02	32,32
Prihod od imovine	405.558	158,79	3,82
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	1.220.144	477,74	11,48
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0	0	0
UKUPNO PRIHODI	10.629.808	4.162,02	100

Izvor: izrada autorice

Grafikon 2.

Struktura prihoda općine Pušća u 2020. godini

Izvor: izrada autorice

Na ovom grafikonu može se uočiti pojedine udjele izvora financiranja općine Pušća u 2020. godini. Možemo primijetiti da najveći udio zauzimaju prihodi od poreza i to 52% u ukupnim prihodima. Idući prihod su pomoći od inozemstva i od drugih subjekata (32%), zatim prihod od upravnih i javnih pristojbi (12%). Najmanji udio čini prihod od imovine (4%) u ukupnim prihodima općine.

3.3. Analiza prihoda općine Jelsa

Prema općini Jelsa (2022.), općina se nalazi u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Općina je smještena na sjevernoj i južnoj obali središnjeg dijela otoka Hvara. Površina općine Jelsa iznosi 121,20 km² i utvrđena je prema podacima Državne geodetske uprave, odnosno granici općine. U toj općini nalazi se 21 naselje.

Prema Ministarstvu financija (2021.), ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili **20.810.913** kn, od toga najviše uprihode porezi koji iznose **10.651.933** kn. Kada se pogleda struktura prihoda koja se ubire od poreza najviši iznos čine porez i prirez na dohodak u iznosu 4.330.083 kn. Od ostalih poreza i prireza udio zauzimaju i porezi i prirez od nesamostalnog rada 3.432.169 kn, od samostalnih djelatnosti 617.196 kn, imovine i imovinskih prava 832.336 kn, kapitala 251.612 kn, povrat poreza i prireza 895.494 kn, porez na imovinu 6.079.504 kn, stalni porez na nepokretnu imovinu 1.457.294 kn, povremeni porez na imovinu 4.622.210 kn, porez na robu i učinjene usluge 242.346 kn, porez na promet 241.046 kn, porez na uporabu dobara ili provođenje aktivnosti 400 kn.

Iduća kategorija su pomoći koje dolaze iz inozemstva i od subjekata koji se nalaze unutar proračuna koji su iznosili **3.597.264** kn. U tu kategoriju spadaju pomoći proračunu iz drugih proračuna te iznose 2.244.434 kn, zatim pomoći izravnavanja u iznosu 1.352.830 kn.

Prihodi od imovine su iznosili **2.261.893** kn. Od toga prihodi od financijske imovine iznose 12.880 kn, kamate depozite po viđenju 52 kn, prihodi od zateznih kamata 12.828 kn, prihodi od nefinancijske imovine 2.249.013 kn, tu spadaju: naknade za koncesije 258.849 kn, prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine 1.766.019 kn, naknada za korištenje nefinancijske imovine iznosi 191.236 kn od nefinancijske imovine prihodi iznose 32.909 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi su iznosili **3.798.192** kn. Od toga upravne i administrativne pristojbe iznose 467.701 kn, ostale upravne i sudske pristojbe 11.998 kn, naknade i pristojbe 455.633 kn, prihodi po posebnim propisima 22.381 kn, prihodi vodnog gospodarstva 9.243 kn, doprinosi za šume 0 kn, nespomenuti prihodi 13.138 kn, komunalne naknade 3.308.110 kn, komunalni doprinosi 2.309.080 kn, i ostale naknade 999.030 kn. Kazne i ostali prihodi **501.631** kn. U to ulaze kazne i upravne mjere u iznosu 85.811 kn te ostali prihodi u iznosu 415.820 kn. Prema popisu stanovništva u 2021.godini u općini Jelsa živi 3.522 stanovnika.

Slika 7.

Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020.godinu

Račun iz rač. plana	Opis stavke	Ostvarenje 2020
1	2	14
PRIHODI I RASHODI, PRIMICI I IZDACI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI		
6	PRIHODI POSLOVANJA (AOP 002+039+045+074+105+123+130+136)	20.810.913
61	Prihodi od poreza (AOP 003+012+018+024+032+035)	10.651.933
611	Porez i prirez na dohodak (AOP 004 do 009 - 010 - 011)	4.330.083
6111	Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada	3.432.169
6112	Porez i prirez na dohodak od samostalnih djelatnosti	617.186
6113	Porez i prirez na dohodak od imovine i imovinskih prava	832.336
6114	Porez i prirez na dohodak od kapitala	251.612
6115	Porez i prirez na dohodak po godišnjoj prijavi	0
6116	Porez i prirez na dohodak utvrđen u postupku nadzora za prethodne godine	92.274
6117	Povrat poreza i prireza na dohodak po godišnjoj prijavi	895.494
6119	Povrat više ostvarenog poreza na dohodak za decentralizirane funkcije	0
612	Porez na dobit (AOP 013 do 016 - 017)	0
6121	Porez na dobit od poduzetnika	0
6122	Porez na dobit po odbitku na naknade za korištenje prava i za usluge	0
6123	Porez na dobit po odbitku na kamate, dividende i udjele u dobiti	0
6124	Porez na dobit po godišnjoj prijavi	0
6125	Povrat poreza na dobit po godišnjoj prijavi	0
613	Porezi na imovinu (AOP 019 do 023)	6.079.504
6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu	1.457.294
6132	Porez na nasljedstva i darove	0
6133	Porez na kapitalne i financijske transakcije	0
6134	Povremeni porezi na imovinu	4.622.210
6135	Ostali stalni porezi na imovinu	0
614	Porezi na robu i usluge (AOP 025 do 031)	242.346
6141	Porez na dodanu vrijednost	0
6142	Porez na promet	241.946
6143	Posebni porezi i trošarine	0
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	400
6146	Ostali porezi na robu i usluge	0

Izvor: Proračun općine Jelsa

Na slici 6. može se iščitati da prihod od poreza u 2020. godini iznose 10.651.933 kn, od toga porez i prirez na dohodak iznosi 4.330.083 kn, što iznosi 40,65 %. Od toga najveći udio čini porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada i iznosi 3.432.169 kn.

Najveći udio u prihodima od poreza ima porez na imovinu koji su iznosili 6.079.504 kn, tj. 57,07%.

Tablica 4.

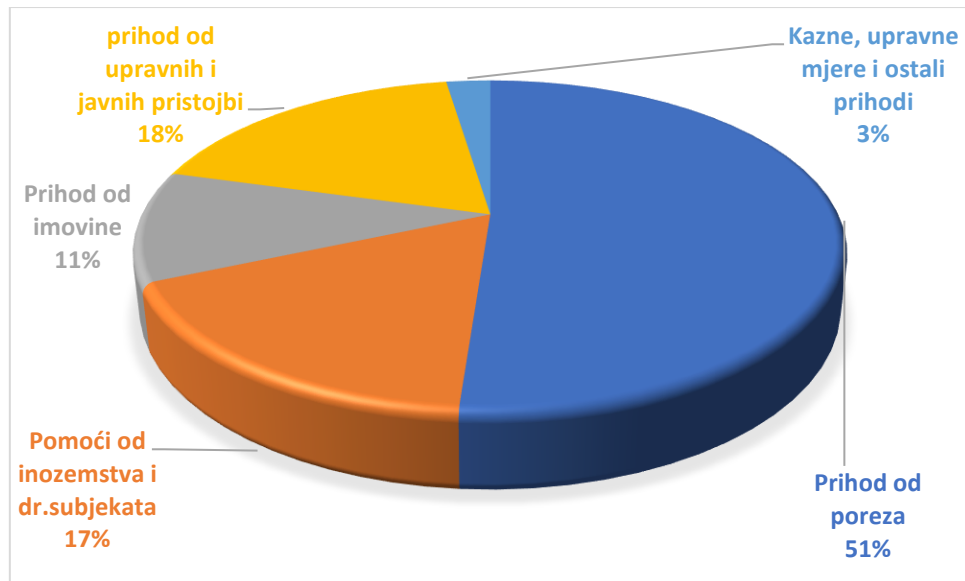
Izvori i udio financiranja općine Jelsa u 2020.godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Prihod od poreza	10.651.933	3.024,40	51,18
Pomoći od inozemstva i od drugih subjekata	3.597.264	1.021,37	17,29
Prihod od imovine	2.261.893	642,22	10,87
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	3.798.192	1.078,42	18,25
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	501.631	142,43	2,41
UKUPNO PRIHODI	20.810.913	5.908,84	100

Izvor: izrada autorice

Grafikon 3.

Struktura prihoda općine Jelsa u 2020. godini

Izvor: izrada autorice

Na ovom grafikonu može se lakše uočiti pojedine udjele izvora financiranja općine Jelsa u 2020. godini. Primjećuje se i da najveći udio zauzimaju prihodi od poreza i to 51% u ukupnim prihodima. Idući prihod je prihod od upravnih i javnih pristojbi (18%), malo manji udio imaju pomoći od inozemstva i drugih subjekata (17%), zatim prihod od imovine (11%). Kazne, upravne mjere i ostali prihodi iznose 3%. Ovo je jedina općina od navedenih koji ima ovu vrstu prihoda.

3.4. Analiza prihoda općine Gradište

Prema općini Gradište (2022.), općina je smještena na samome istočnom rubu Hrvatske, 5 kilometara sjeverno od Županje te oko 250 km istočno od Zagreba. Prema Ministarstvu financija (2021.), ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili **9.269.485** kn, od toga najviše uprihode porezi koji su iznosili **5.171.089** kn. Kada pogledamo strukturu prihoda koji se ubire od poreza najviši iznos čine prirezi u iznosu 4.978.173 kn.

Od ostalih poreza i prireza udio zauzimaju porez na imovinu (173.496 kn), stalni porez na nepokretnu imovinu (5.696 kn), povremeni porez na imovinu (167.800 kn), porez na robu i učinjene usluge (19.420 kn). Iduća kategorija su pomoći koje dolaze iz inozemstva i od subjekata koji se nalaze unutar proračuna koji su iznosili **2.785.096** kn. U tu kategoriju spadaju pomoći proračunu iz drugih proračuna te iznose 2.558.376 kn, zatim pomoći od izvanproračunskih korisnika iznose 113.588 kn.

Prihodi od imovine su iznosili **255.135** kn. Od toga prihodi od financijske imovine iznose 5 kn, prihodi od nefinancijske imovine 255.130 kn. Od toga su prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine 159.607 kn te naknada za koncesije 88.302 kn.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi su iznosili **1.058.165** kn. Od toga upravne i administrativne pristojbe iznose 171.106 kn, prihodi po posebnim propisima 466.138 kn, doprinosi za šume 439.475 kn, nespomenuti prihodi 26.663 kn, komunalne naknade 394.454 kn, komunalni doprinosi 26.467 kn.

Prihodi koji nastaju od prodaje proizvoda i robe ili pruženih usluga i prihodi od donacija **0** kn. Ova općina nema prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihoda od pruženih usluga, donacija od fizičkih i pravnih osoba koji se ne nalaze unutar općeg proračuna, tekuće i kapitalne donacije. Prema popisu stanovništva u 2021.godini u općina Gradište ima 3.382 stanovnika.

Slika 8.

Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020.godinu

Račun iz rač. plana 1	Opis stavke 2	Ostvarenje 2020 14
PRIHODI I RASHODI, PRIMICI I IZDACI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI		
6	PRIHODI POSLOVANJA (AOP 002+039+045+074+105+123+130+136)	9.269.485
61	Prihodi od poreza (AOP 003+012+018+024+032+035)	5.171.089
611	Porez i prizet na dohodak (AOP 004 do 009 - 010 - 011)	4.978.173
6111	Porez i prizet na dohodak od nesamostalnog rada	4.978.173
6112	Porez i prizet na dohodak od samostalnih djelatnosti	0
6113	Porez i prizet na dohodak od imovine i imovinskih prava	0
6114	Porez i prizet na dohodak od kapitala	0
6115	Porez i prizet na dohodak po godišnjoj prijavi	0
6116	Porez i prizet na dohodak utvrđen u postupku nadzora za prethodne godine	0
6117	Povrat poreza i prizeta na dohodak po godišnjoj prijavi	0
6119	Povrat više ostvarenog poreza na dohodak za decentralizirane funkcije	0
612	Porez na dobit (AOP 013 do 016 - 017)	0
6121	Porez na dobit od poduzetnika	0
6122	Porez na dobit po odbitku na naknade za korištenje prava i za usluge	0
6123	Porez na dobit po odbitku na kamate, dividende i udjele u dobiti	0
6124	Porez na dobit po godišnjoj prijavi	0
6125	Povrat poreza na dobit po godišnjoj prijavi	0
613	Porezi na imovinu (AOP 019 do 023)	173.496
6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu	5.696
6132	Porez na nasljedstva i darove	0
6133	Porez na kapitalne i financijske transakcije	0
6134	Povremeni porezi na imovinu	167.800
6135	Ostali stalni porezi na imovinu	0
614	Porezi na robu i usluge (AOP 025 do 031)	19.420
6141	Porez na dodanu vrijednost	0
6142	Porez na promet	19.420
6143	Posebni porezi i trošarine	0
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	0

Izvor: Proračun općine Gradište

Na slici 6. primjećujemo da su prihodi od poreza u 2020. godini iznosili 5.171.089 kn, od toga porez i prizet na dohodak od nesamostalnog rada iznosi 4.978.173 kn, što iznosi 96,27 %.

Ukupni prihodi poslovanja u 2020. godini su iznosili 9.269.485 kn. Udio prihoda od poreza u ukupnim prihodima poslovanja iznose 55,79 %.

Tablica 5.

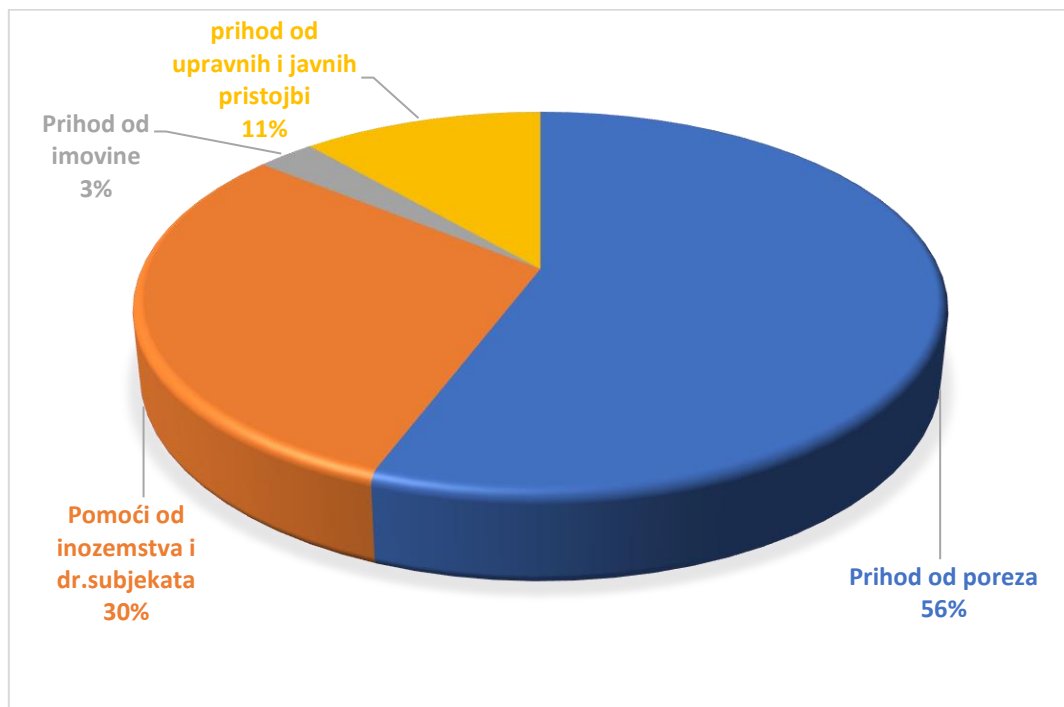
Izvori i udio financiranja općine Gradište u 2020. godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Prihod od poreza	5.171.089	1.529,00	55,79
Pomoći od inozemstva i od drugih subjekata	2.785.096	823,51	30,05
Prihod od imovine	255.135	75,44	2,75
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	1.058.165	312,88	11,41
UKUPNO PRIHODI	9.269.485	2.740,83	100

Izrada autora prema Ministarstvu financija (2020.)

Grafikon 4.

Struktura prihoda općine Gradište u 2020. godini

Izvor: izrada autorice

Na ovom grafikonu se lakše uočavaju pojedini udjeli izvora financiranja općine Gradište u 2020. godini. Primjećujemo da najveći udio zauzimaju prihodi od poreza i to 56% u ukupnim prihodima. Idući s najvećim udjelom imaju pomoći od inozemstva i drugih subjekata (30%), zatim prihod od upravnih i javnih pristojbi (11%) i posljednji prihod koji je ujedno i najmanji je prihod od imovine (3%).

Usporedba odabranih općina prikazana je u tablici 6.

Tablica 6.

Prikaz analize prihoda odabranih općina

NAZIV STAVKE	GODINE			PROSJEK PROMATRANIH GODINA	PROSJEK SVIH OPĆINA
	2018.	2019.	2020.		
SVETA NEDELJA					
Prihod od poreza	54,45%	55,93%	55,41%	55,26%	50,49%
Pomoći od inozemstva i dr. subjekata	2,88%	2,72%	6,01%	3,87%	22,84%
Prihod od imovine	9,63%	13,21%	11,03%	11,29%	7,97%
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	31,85%	28,14%	27,55%	29,18%	17,55%
PUŠĆA					
Prihod od poreza	53,57%	60,96%	52,38%	55,63%	50,49%
Pomoći od inozemstva i dr. subjekata	31,57%	21,59%	32,32%	28,49%	22,84%
Prihod od imovine	4,32%	3,86%	3,82%	4%	7,97%
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	9,97%	12,98%	11,48%	11,47%	17,55%
JELSA					
Prihod od poreza	56,07%	58,59%	51,18%	55,28%	50,49%
Pomoći od inozemstva i dr. subjekata	9,24%	11,71%	17,29%	12,75%	22,84%
Prihod od imovine	15,58%	5,86%	10,87%	10,77%	7,97%
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	18,24%	21,39%	18,25%	19,29%	17,55%
GRADIŠTE					
Prihod od poreza	73,67%	48,84%	55,79%	59,43%	50,49%
Pomoći od inozemstva i dr. subjekata	9,50%	41,02%	30,05%	28,86%	22,84%
Prihod od imovine	3,75%	2,35%	2,75%	2,95%	7,97%
Prihod od upravnih i javnih pristojbi	13,07%	7,78%	11,41%	10,75%	17,55%

Izvor: izrada autorice

Kroz provedenu analizu prihoda odabranih općina kroz godine i usporedbom s prosjekom svih općina može se zaključiti da sve općine imaju približno jednaki udio prihoda svake pojedine stavke u ukupnom prihodu kroz 2018., 2019., i 2020. godinu osim općine Gradište u kojoj su vidljive određena odstupanja kroz godine u pojedinim stavkama.

Općine Pušća i Gradišće primaju najveći udio pomoći od inozemstva i drugih subjekata za razliku od ostalih općina. Uvidom u strukturu prihoda može se zaključiti da su općina Jelsa i Sveta Nedjelja

financijski stabilnije općine, jer sve stavke imaju veće od prosjeka osim prihoda pomoći iz inozemstva te se iz toga može iščitati da se te općine uspješno samostalno financiraju.

Uvidom u stavke pokazatelja *per capita* najmanje prihode po broju stanovnika ima općina Sveta Nedjelja, dok duplo bolji rezultat ima općina Gradište. Konačno može se reći da su prihodi slabi diversificirani jer dominiraju prihodi od poreza (preko 50 %), te bi općine trebali raditi na jačanju drugih izvora prihoda.

4. ANALIZA RASHODA ODABRANIH JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

4.1. Analiza rashoda općine Sveta Nedelja

Prema Državnom zavodu za statistiku (2021.), ukupni rashodi poslovanja iz poslovanja u 2020. godini je **9.676.864** kn. Rashodi imaju sljedeće kategorije, rashodi za zaposlenike su iznosili **1.575.627** kn. U toj kategoriji najveći dio zauzimaju plaće (bruto) koje iznose 1.218.525 kn, zatim ostali rashodi koje su potrebni zaposlenima 155.814 kn, doprinosi za plaće u iznosu 201.288 kn, tj. to se odnosi na doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje.

Sljedeća kategorija su materijali rashodi i iznosili su **2.971.428** kn. Tu spadaju naknade troškova zaposlenima u iznosu 31.252 kn, određena službena putovanja koja iznose 1.084 kn, naknade za prijevoz, terenski rad i odvojeni život 29.568 kn, usavršavanje zaposlenika 600 kn, rashodi za materijal i električnu energiju u iznosu 580.714 kn, od toga uredski materijal 57.185 kn, energija u iznosu 508.007 kn, materijal za investicijsko održavanje 10.428 kn, sitni inventar i auto gume 5.094 kn. Rashodi za usluge iznose 2.019.857 kn. U usluge spadaju usluge telefona, prijevoza i pošte 74.065 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 1.089.590 kn, usluge promidžbe i informiranja 154.463 kn, komunalne usluge u iznosu 202.957 kn, zdravstvene usluge u iznosu 87.275 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 259.574 kn, računalne usluge iznosu 57.463 kn, ostale usluge 94.470 kn.

Ostali rashodi koji nisu spomenuti, a koriste se u poslovanju u iznosu 339.605 kn. Tu spadaju naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 148.035 kn, premije osiguranja 33.977 kn, reprezentacija 39.036 kn, članarine i norme u iznosu 32.000 kn, pristojbe i naknade 28.460 kn. Ostali rashodi poslovanja u iznosu 58.097 kn.

Sljedeća kategorija su financijski rashodi koji su iznosili **196.218** kn. Tu spadaju kamate za primjene kredite i zajmove u iznosu 168.131 kn. Ostali financijski rashodi u iznosu od 28.087 kn, od toga su bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 26.628 kn i zatezne kamate u iznosu 1.459 kn. Iduća kategorija su subvencije u iznosu **68.880** kn i to subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora. Pomoći dane u inozemstvo iznose **2.594.283** kn. Od toga kapitalne pomoći unutar općeg proračuna iznose 102.800 kn. Pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna iznose 2.491.483 kn, od toga tekuće pomoći korisnicima drugih proračuna u iznosu 2.471.483 kn i kapitalne pomoći korisnicima drugih proračuna.

Naknade građanima i kućanstvima su iznosili **1.090.879** kn. Naknade građanima i kućanstvima u novcu iznose 553.335 kn i naknade građanima i kućanstvima u naravi u iznosu 537.544 kn. Ostali rashodi

iznose **1.179.549** kn. Tekuće donacije u novcu iznose 991.229 kn. Kapitalne pomoći financijskim institucijama te društvima izvan javnog sektora iznose 188.320 kn.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine iznose 319.924 kn.

Tablica 7.

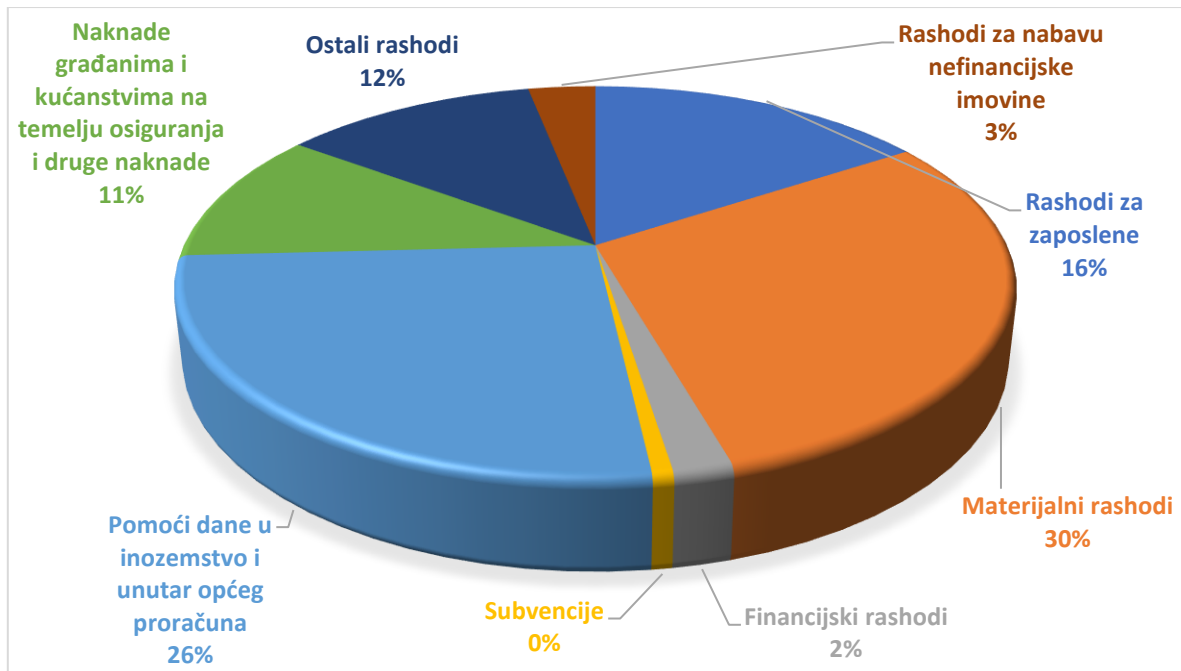
Struktura i udio rashoda općine Sveta Nedjelja u 2020. godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Rashodi za zaposlene	1.575.627	543,69	16,25
Materijali rashodi	2.971.428	1.025,34	30,64
Financijski rashodi	196.218	67,71	2,02
Subvencije	68.880	23,77	0,71
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	2.594.283	895,20	26,75
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	1.090.879	376,42	11,25
Ostali rashodi	1.179.549	407,02	12,16
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	319.924	107,11	3,20
UKUPNO RASHODI	9.996.788	3.346,77	100

Izrada autora prema Ministarstvu financija (2020.)

Grafikon 5.

Struktura rashoda općine Sveta Nedelja za 2020. godinu

Izvor: izrada autorice

Najveći udio rashoda u ukupnim rashodima zauzimaju materijalni rashodi i to čak 30%, zatim slijede pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (26%). Prethodno navedena dva rashoda čine gotovo polovicu rashoda proračuna. Sljedeći rashodi su rashodi za zaposlene (16%), zatim naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (11%), ostali rashodi (12%), rashodi za nabavu nefinancijske imovine (3%), financijski rashodi (2%) te subvencije (0,71%).

4.2. Analiza rashoda općine Pušća

Prema Državnom zavodu za statistiku (2021.), ukupni rashodi poslovanja iz poslovanja u 2020. godini je **6.891.637** kn. Rashodi imaju sljedeće kategorije, rashodi za zaposlenike su iznosili **909.092** kn. U toj kategoriji najveći dio zauzimaju plaće (bruto) koje iznose 750.671 kn, zatim ostali rashodi koje su potrebni zaposlenima 34.560 kn, doprinosi za plaće u iznosu 123.861 kn, tj. to se odnosi na doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje.

Sljedeća kategorija su materijalni rashodi i iznosili su **3.361.395** kn. Tu spadaju naknade troškova zaposlenima u iznosu 30.098 kn, određena službena putovanja koja iznose 0 kn, naknade za prijevoz, terenski rad i odvojeni život 23.300 kn, usavršavanje zaposlenika 0 kn, ostale naknade troškova zaposlenima 11.798 kn, rashodi za materijal i električnu energiju u iznosu 278.589 kn, od toga uredski materijal 39.385 kn, energija u iznosu 204.908 kn, materijal za investicijsko održavanje 32.437 kn, sitni inventar i auto gume 1.859 kn. Rashodi za usluge iznose 2.738.363 kn. U usluge spadaju usluge

telefona, prijevoza i pošte 43.437 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 1.049.650 kn, usluge promidžbe i informiranja 102.742 kn, komunalne usluge u iznosu 93.242 kn, zdravstvene usluge u iznosu 25.243 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 668.006 kn, računalne usluge u iznosu 223.674 kn, ostale usluge 532.369 kn.

Ostali rashodi koji nisu spomenuti, a koriste se u poslovanju su iznosili 283.197 kn. Tu spadaju naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 123.339 kn, premije osiguranja 31.212 kn, reprezentacija 20.291 kn, članarine i norme u iznosu 14.305 kn, pristojbe i naknade 7.284 kn. Ostali rashodi poslovanja u iznosu 86.766 kn. Sljedeća kategorija su financijski rashodi koji su iznosili **161.721** kn. Tu spadaju kamate za primjene kredite i zajmove u iznosu 145.177 kn. Ostali financijski rashodi u iznosu od 16.544 kn, od toga su bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 10.010 kn i zatezne kamate u iznosu 97 kn te ostali nespomenuti rashodi u iznosu od 6.437 kn.

Iduća kategorija su subvencije i iznosili su **164.333** kn i to subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora. Pomoći dane u inozemstvo iznose **0** kn. Što bi značilo da nema kapitalnih pomoći unutar općeg proračuna iznose, pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna, tekućih pomoći korisnicima drugih proračuna i kapitalne pomoći korisnicima drugih proračuna. Naknade građanima i kućanstvima su iznosili **1.355.281** kn. Naknade građanima i kućanstvima u novcu iznose 154.225 kn i naknade građanima i kućanstvima u naravi u iznosu 1.201.056 kn. Ostali rashodi su iznosili **939.815** kn. Tekuće donacije u novcu iznose 439.145 kn. Kapitalne pomoći financijskim institucijama te društvima izvan javnog sektora iznose 500.670 kn.

Tablica 8.

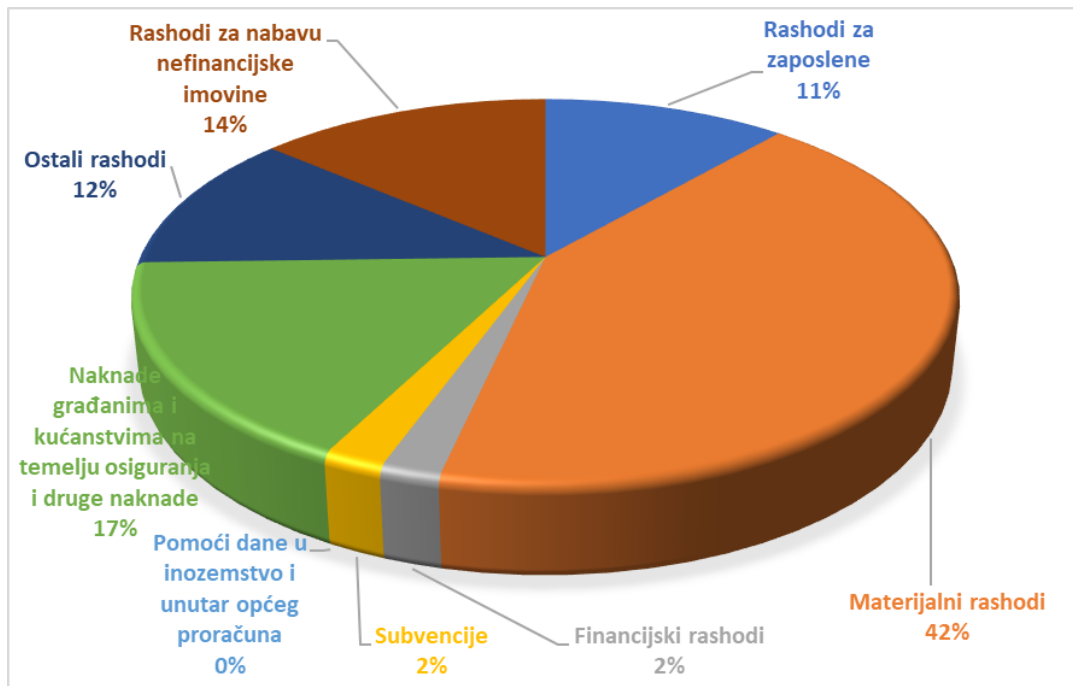
Struktura i udio rashoda općine Pušća u 2020. godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Rashodi za zaposlene	909.092	355,95	11,39
Materijali rashodi	3.361.395	1.316,13	42,10
Financijski rashodi	161.721	63,32	2,03
Subvencije	164.333	64,34	2,06
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0	0	0
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	1.355.281	530,65	16,97
Ostali rashodi	939.815	367,98	11,74
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.093.175	428,02	13,71
UKUPNO RASHODI	7.984.812	3.126.39	100

Izvor: izrada autorice

Grafikon 6.

Struktura rashoda općine Pušća za 2020.godinu

Izvor: izrada autorice

Najveći udio rashoda u ukupnim rashodima zauzimaju materijalni rashodi i to čak 42%, zatim slijede naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (17%), rashodi za nabavu nefinancijske imovine (14%), zatim ostali rashodi (12%). Sljedeći rashodi su rashodi za zaposlene (11%), financijski rashodi (2%) te subvencije (2%).

4.3. Analiza rashoda općine Jelsa

Prema Državnom zavodu za statistiku (2021.), ukupni rashodi poslovanja iz poslovanja u 2020. godini je **18.754.700** kn. Rashodi imaju sljedeće kategorije, rashodi za zaposlenike su iznosili **2.104.259** kn. U toj kategoriji najveći dio zauzimaju plaće (bruto) koje iznose 1.791.639 kn, zatim ostali rashodi koje su potrebni zaposlenima 17.000 kn, doprinosi na plaće u iznosu 295.620 kn, to se odnosi na doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje.

Sljedeća kategorija su materijalni rashodi u iznosu od **5.797.224** kn. Tu spadaju naknade troškova zaposlenima u iznosu 82.249 kn, određena službena putovanja koja iznose 48.389 kn, naknade za prijevoz, terenski rad i odvojeni život 25.298 kn, usavršavanje zaposlenika 3.636 kn, rashodi za materijal i električnu energiju u iznosu 526.213 kn, od toga uredski materijal 38.799 kn, energija u iznosu 472.558 kn, materijal za investicijsko održavanje 12.222 kn, sitni inventar i auto gume 2.634 kn. Rashodi za usluge iznose 4.339.751 kn. U usluge spadaju usluge telefona, prijevoza i pošte 89.372 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 2.441.583 kn, usluge promidžbe i informiranja 60.909 kn,

komunalne usluge u iznosu 729.816 kn, zdravstvene usluge u iznosu 17.615 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 586.375 kn, računalne usluge iznosu 149.016 kn, ostale usluge 233.565 kn.

Ostali rashodi koji nisu spomenuti, a koriste se u poslovanju u iznosu 849.011 kn. Tu spadaju naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 14.549kn, premije osiguranja 36.113 kn, reprezentacija 65.906 kn, članarine i norme u iznosu 15.928 kn, pristojbe i naknade 2.275 kn, troškovi sudskih postupaka u iznosu 3.800 kn. Ostali rashodi poslovanja u iznosu 710.440 kn.

Sljedeća kategorija su financijski rashodi koji su iznosili **410.835** kn. Tu spadaju kamate za primjene kredite i zajmove u iznosu 22.087 kn. Ostali financijski rashodi u iznosu od 388.748 kn, od toga su bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 36.401 kn i zatezne kamate u iznosu 2.442 kn, ostali nespomenuti financijski rashodi su 349.905 kn. Iduća kategorija su subvencije u iznosu **0** kn u to spadaju subvencije trgovačkim društvima i zadrugama izvan javnog sektora. Pomoći dane u inozemstvo su iznosili **3.723.882** kn. Od toga pomoći proračunskim korisnicima drugih proračuna iznose 437.048 kn, prijenosi proračunskim korisnicima iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti iznose 3.286.834 kn. Naknade građanima i kućanstvima su iznosili **615.659** kn. Naknade građanima i kućanstvima u novcu iznose 443.933 kn i naknade građanima i kućanstvima u naravi u iznosu 171.726 kn. Ostali rashodi su iznosili **6.102.841** kn. Tekuće donacije u novcu iznose 1.133.568 kn. Kapitalne pomoći financijskim institucijama te društvima izvan javnog sektora iznose 4.969.273 kn.

Tablica 9.

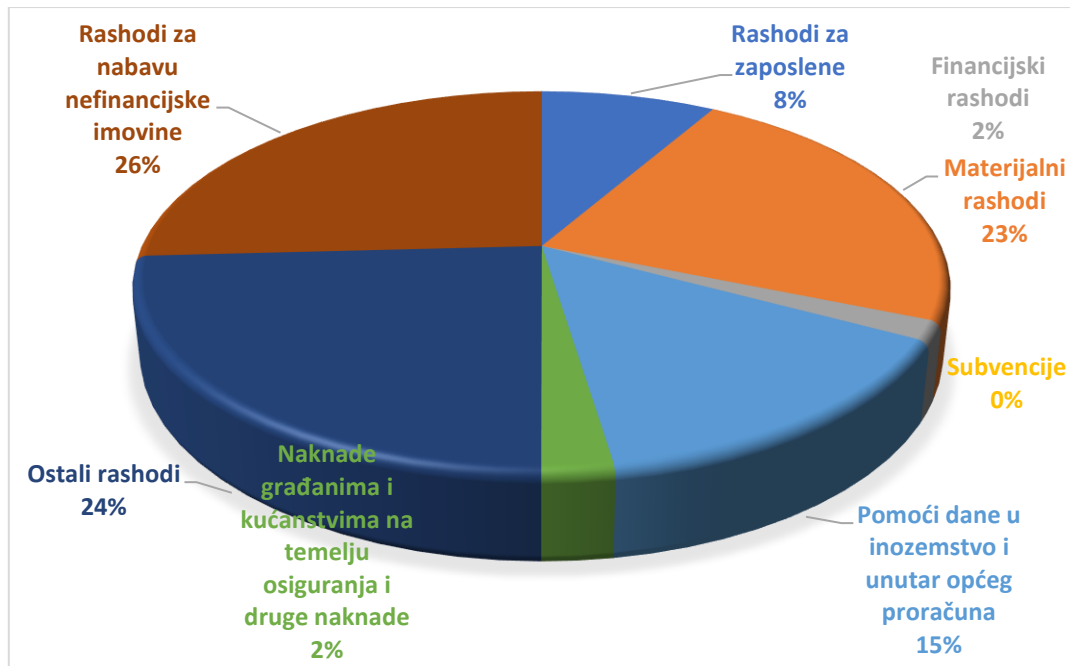
Struktura i udio rashoda općine Jelsa u 2020.godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Rashodi za zaposlene	2.104.259	597,46	8,32
Materijali rashodi	5.797.224	1.646,00	22,92
Financijski rashodi	410.835	116,65	1,62
Subvencije	0	0	0
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	3.723.882	1.057,32	14,73
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	615.659	174,80	2,43
Ostali rashodi	6.102.841	1.732,78	24,13
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	6.534.086	1855,22	25,85
UKUPNO RASHODI	25.288.786	7.180,23	100

Izvor: izrada autorice

Grafikon 7.

Struktura rashoda općine Jelsa za 2020.godinu

Izvor: izrada autorice

Među većim udjelima u ukupnim rashodima čine rashodi za nabavu nefinancijske imovine (26%), ostali rashodi (24%) te materijalni rashodi (23%). Prethodno navedena tri rashoda čine u zbroju 73% u ukupnim rashodima. Zatim slijede pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna (15%), rashodi za zaposlene (8%), zatim naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (2%), , , financijski rashodi (2%) te subvencije (0%).

4.4. Analiza rashoda općine Gradište

Prema Državnom zavodu za statistiku (2021.), ukupni rashodi poslovanja iz poslovanja u 2020. godini je **3.834.653** kn. Rashodi imaju sljedeće kategorije, rashodi za zaposlenike su iznosili **796.644** kn. U toj kategoriji najveći dio zauzimaju plaće (bruto) koje iznose 627.741 kn, zatim ostali rashodi koje su potrebni zaposlenima 65.326 kn, doprinosi za plaće u iznosu 103.577 kn, tj. to se odnosi na doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje.

Sljedeća kategorija su materijalni rashodi u iznosu od **1.450.838** kn. Tu spadaju naknade troškova zaposlenima u iznosu 50,968 kn, određena službena putovanja koja iznose 1.800 kn, naknade za prijevoz, terenski rad i odvojeni život 18.826 kn, usavršavanje zaposlenika 0 kn, rashodi za materijal i električnu energiju u iznosu 529.212 kn, od toga uredski materijal 34.489 kn, energija u iznosu 179.219 kn, materijal za investicijsko održavanje 286.383 kn. Rashodi za usluge iznose 677.322 kn. U usluge

spadaju usluge telefona, prijevoza i pošte 24.954 kn, usluge tekućeg i investicijskog održavanja u iznosu 262.088 kn, usluge promidžbe i informiranja 3.506 kn, komunalne usluge u iznosu 129.093 kn, zdravstvene usluge u iznosu 14.250 kn, intelektualne i osobne usluge u iznosu 168.850 kn, računalne usluge iznosu 24.192 kn, ostale usluge 50.389 kn.

Ostali rashodi koji nisu spomenuti, a koriste se u poslovanju su iznosili 136.757 kn. Tu spadaju naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu 20.746 kn, premije osiguranja 16.618 kn, reprezentacija 79.963 kn. Ostali rashodi poslovanja u iznosu 19.430 kn.

Sljedeća kategorija su financijski rashodi koji su iznosili **119.271** kn. Tu spadaju kamate za primjene kredite i zajmove u iznosu 86.859 kn. Ostali financijski rashodi i to su bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 32.412 kn. Iduća kategorija su subvencije u iznosu **0** kn. Pomoći dane u inozemstvo iznose **0** kn. Naknade građanima i kućanstvima su iznosili **503.224** kn. Naknade građanima i kućanstvima u novcu iznose 468.786 kn i naknade građanima i kućanstvima u naravi u iznosu 34.438 kn. Ostali rashodi su iznosili **964.676** kn i to tekuće donacije u novcu. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su iznosili **1.492.489** kn.

Tablica 10.

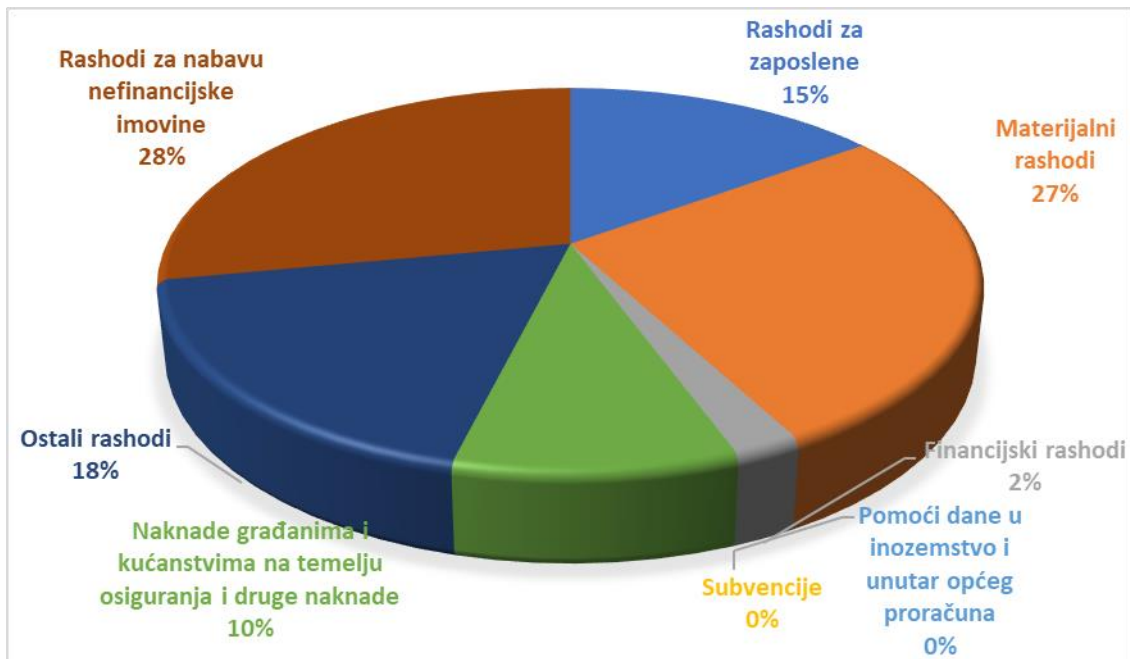
Struktura i udio rashoda općine Gradište u 2020. godini

NAZIV	IZNOS (KN)	IZNOS PO GLAVI STANOVNIKA (KN)	UDIO (%)
Rashodi za zaposlene	796.644	235,55	14,95
Materijali rashodi	1.450.838	428,99	27,24
Financijski rashodi	119.271	35,27	2,24
Subvencije	0	0	0
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0	0	0
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	503.224	148,79	9,45
Ostali rashodi	964.676	285,24	18,10
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.492.489	441,30	28,02
UKUPNO RASHODI	5.327.142	1.575,14	100

Izrada autora prema Ministarstvu financija (2020.)

Grafikon 8.

Struktura rashoda općine Gradište za 2020.godinu

Izvor: izrada autorice

Usporedba rashodovne strane odabranih općina dana je u tablici 10. Može se uočiti da je općina Sveta Nedelja realizirala pomoći dane u inozemstvo i naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja rashode koji su skoro dvostruko iznad prosjeka, a rashodi za nabavu nefinancijske imovine su ispod prosjeka svih općina. Općina Pušća je ostvarivala stavke rashodi za zaposlene i rashodi za nabavu nefinancijske imovine koji su ispod prosjeka svih općina dok su materijalni rashodi i naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja značajno iznad prosjeka.

Općina Jelsa je ostvarivala stavke pomoći dane u inozemstvo i ostali rashodi koji su viši od prosjeka svih općina dok su rashodi za nabavu nefinancijske imovine ispod prosjeka. Općini Gradište su ostali rashodi i rashodi za nabavu nefinancijske imovine bili viši od prosjeka svih općina.

Uvidom u stavke pokazatelja per capita najmanje rashode po broju stanovnika ima općina Pušća, zatim općina Gradište. Značajno najveće rashode po broju stanovnika ima općina Jelsa. Općina Gradište je jedina od promatranih općina koja najviše investira u nabavu nefinancijske imovine odnosno čiji proračun ispada najviše usmjeren razvoju. To je jedina od promatranih općina koja ima stavku nabavu nefinancijske imovine višu od prosjeka svih općina u Hrvatskoj.

Tablica 11.*Prikaz analize rashoda odabranih općina*

NAZIV STAVKE	GODINE			PROSJEK PROMATRANIH GODINA	PROSJEK SVIH OPĆINA
	2018.	2019.	2020.		
SVETA NEDELJA					
Rashodi za zaposlene	10,22%	9,80%	16,25%	12,09%	10,70%
Materijalni rashodi	29,45%	32,44%	30,64%	30,84%	28,26%
Pomoći dane u inozemstvo	14,89%	18,84%	26,75%	20,16%	6,92%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	9,88%	9,29%	11,25%	10,14%	4,99%
Ostali rashodi	15,12%	11,74%	12,16%	13,01%	10,73%
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	50,68%	8,79%	3,20%	20,89%	36,08%
PUŠĆA					
Rashodi za zaposlene	9,20%	8,05%	11,39%	9,55%	10,70%
Materijalni rashodi	26,09%	40,73%	42,10%	36,31%	28,26%
Pomoći dane u inozemstvo	0%	0%	0%	0%	6,92%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	15,25%	10,44%	16,97%	14,22%	4,99%
Ostali rashodi	5,93%	4,75%	11,74%	7,47%	10,73%
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	39,24%	28,91%	13,71%	27,29%	36,08%
JELSA					
Rashodi za zaposlene	11,67%	8,21%	8,32%	9,40%	10,70%
Materijalni rashodi	31,78%	27,95%	22,92%	27,55%	28,26%
Pomoći dane u inozemstvo	12,42%	12,09%	14,73%	13,08%	6,92%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	2,68%	2,37%	2,43%	2,49%	4,99%
Ostali rashodi	24,91%	24,98%	24,13%	24,67%	10,73%
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	15,81%	23,85%	25,85%	21,84%	36,08%
GRADIŠĆE					
Rashodi za zaposlene	14,03%	5,85%	14,95%	11,61%	10,70%
Materijalni rashodi	27,57%	10,12%	27,24%	21,64%	28,26%
Pomoći dane u inozemstvo	0%	0%	0%	0%	6,92%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	4,98%	2,49%	9,45%	5,64%	4,99%
Ostali rashodi	22,30%	6,98%	18,10%	15,79%	10,73%
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	30,97%	74,21%	28,02%	44,40%	36,08%

Izvor: izrada autorice

6. ZAKLJUČAK

Proračun je akt koji utvrđuje rashode i izdatke te procjenjuje prihode i primitke za jednu godinu. Proračun ima nekoliko funkcija, a najvažnije su da definira ciljeve koje žele ostvariti, preko proračuna se može uvidjeti u financijsko stanje grada te služi za kontroliranje primitaka i izdataka unutar proračuna. Proračunska načela su: jedinstvo i točnost, načelo jedne godine, obračunske jedinice, uravnoteženost, univerzalnost, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja, transparentnost.

Zakon o financiranju lokalne jedinice i područne samouprave definirao je način financiranja lokalnih jedinica. Jedinice lokalne samouprave imaju prihode iz slijedećih izvora: iz vlastitih izvora, od zajedničkih poreza, od dotacija iz drugih proračuna, od potpora izravnavanja za decentralizirane funkcije, od zajedničkih prihoda.

Osnovni izvori financiranja se dijele prema vlastitim izvorima prihoda i vanjskim izvorima prihoda. Vlastiti izvori prihoda se dijele na lokalne poreze i korisničke naknade. Lokalni porezi se dijele na prirez porezu na dohodak, porez na potrošnju, porez na kuće za odmor, porez na korištenje javnih površina, porez na promet nekretnina i porez na dohodak, koji je zajednički porez. Korisničke naknade su prikupljanje prihoda preko raznih naknada.

Najveći dio ukupnih rashoda od strane općina u republici Hrvatskoj odlazi na rashode za zaposlene, tu spadaju: bruto plaće, plaće za redovan rad, plaće u naravi, plaće za prekovremeni rad, plaće za posebne uvjete rada. Od ostalih rashoda tu spadaju: materijali rashodi, rashodi za materijal i energiju, rashodi za usluge, financijski rashodi te ostali rashodi koji se odnose donacije, penale, kazne i itd.

Kad se usporede udjeli prihoda od poreza u svim općinama najveći udio preko 50% imaju prihodi od poreza. Drugi po redu prihod su pomoći od inozemstva i drugih subjekata. Prihod od imovine i prihod od upravnih i javnih pristojbi se razlikuju po općinama.

Što se tiče rashoda, oni se po strukturi razlikuju među općinama za razliku od prihoda. Najveći udio čine materijali rashodi i rashodi za nabavu nematerijalne imovine. Ostali rashodi se razlikuju po općinama. Udio prihoda i rashoda je prikazano kroz tri godine da bi se vidjelo utječe li korona kriza na iznose prihoda i rashoda. Zaključak je da kriza ne utječe značajno na promjene u udjelima prihoda i rashoda.

Analiza odabranih općina ukazala je na slabu razinu diversifikacije prihodovne strane proračuna. Analizom strukture jasno je da dominiraju prihodi od poreza i čine više od polovice svih prihoda općina. Odabrane općine imaju zadovoljavajuće ulaganje u nabavu nefinancijske imovine, no ispod su prosjeka svih općina u Hrvatskoj te bi stoga trebali raditi na preraspodjeli rashoda s ciljem povećanja udjela rashoda usmjerenih u razvoj. Uvidom u stavke prihoda od poreza odabranih općina *per capita*

može se zaključiti da odabrane općine imaju adekvatan fiskalni kapacitet jer su im spomenuti iznosi iznad prosjeka svih općina u Hrvatskoj.

LITERATURA

Knjige i članci:

Bajo, A., Jurlina Alibegović, D. (2008). *Javne financije lokalnih jedinica vlasti*. Zagreb: Školska knjiga; Ekonomski institut; Institut za javne financije

Gajšek, J. (2009). Porez na potrošnju. *Računovodstvo i porezi u praksi*. Zagreb: Centar za računovodstvo i financije d.o.o.

Jurlina Alibegović, D. (2010). *Financiranje lokalne samouprave*. Zagreb: Ekonomski institut, Zagreb.

Malatestinić, I. (2011). *Lokalni proračun i uključivanje javnosti u proces njegovog donošenja*. Sveta Nedjelja: Udruga gradova u Republici Hrvatskoj

Publikacije:

Jelčić, O. (2019). *Priručnik za polaganje stručnog ispita za agenta posredovanja u prometu nekretnina*. Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. https://hgk.hr/documents/dopuna-porezi-i-financijsko-poslovanje-veljaca-20195c6d04295571a.pdf?fbclid=IwAR0ZWkqSGmSKi3obOmoWMz5alABnLv7ofUDcrOO_Ea9ju8DRZIMdArS0eKQ (Pristupljeno: 6.6.2022.)

Izvori s interneta:

Državni zavod za statistiku (2022.): https://popis2021.hr/assets/xls/popis_2021_prvi_rezultati.xlsx.1.6.2022 (Pristupljeno: 1.6.2022.)

Gradište – opći podaci (bez dat.): <https://www.gradiste.hr/> (Pristupljeno 20.6.2023.)

Institut za javne financije (bez dat.): <https://www.ijf.hr/hr/korisne-informacije/leksikon-javnih-financija/14/slovo/f/> (Pristupljeno: 5.6.2022.)

Jelsa – opći podaci (bez dat.): <https://jelsa.hr/opcina-jelsa/> (Pristupljeno: 20.5.2023.)

Ministarstvo financija (bez dat.) – *Porezna uprava*, Porez na potrošnju: https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_potrosnja.aspx (Pristupljeno 15.6.2023.)

Ministarstvo financija (bez dat.) – *Porezna uprava*, Porez na promet nekretninama. https://www.poreznauprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_promet_nekretnine.aspx (Pristupljeno: 6.6.2022.)

Ministarstvo financija (bez dat.) - *Porezna uprava*, Porezni sustav – Porez na korištenje javnih površina:
https://www.poreznauprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_koristenje_javnih_povrsine.aspx
(Pristupljeno: 30.5.2022.)

Ministarstvo financija (bez dat.) – *Porezna uprava*, Porezni sustav - Porez Na potrošnju.
https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_potrosnja.aspx (Pristupljeno 27.
svibnja 2022.)

Ministarstvo financija (bez dat.) - *Porezna uprava*, Porezni sustav – Porez na kuće za odmor:
https://www.poreznauprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_kuce_za_odmor.aspx
(Pristupljeno: 27.5.2022.)

Porez kuće za odmor (bez dat.): <https://www.minimax.hr/blog-porez-na-kuce-za-odmor/>.
(Pristupljeno 28.5.2022.)

Porez: osnovni pojmovi (bez dat.): <https://www.ekonomska-klinika.hr/2020/12/15/porez-osnovni-pojmovi/> (Pristupljeno: 27.5.2022.)

Sveta Nedelja - opći podaci (bez dat.): <https://www.sv-nedelja.hr/s/opci-podaci>. (Pristupljeno
28.5.2022.)

Proračun. (n.d.). mfin.gov.hr. <https://mfin.gov.hr/proracun-86/86>. Pristupljeno 20. svibnja 2022.

Zakoni:

Zakon o lokalnim porezima (NN 115/16, 101/17) (2022.): <https://www.zakon.hr/z/875/Zakon-o-lokalnim-porezima>. (Pristupljeno 26.5.2022.)

DODACI

Popis slika:

Slika 1. Podjela osnovnih izvora financiranja	7
Slika 2. Obračun poreza na potrošnju u klakulaciji pića - vino	8
Slika 3. Način izračunavanja preračunatih stopa.....	8
Slika 4. Prikaz poreznog obveznika prema vrsti prometa nekretnina	9
Slika 5. Prikaz prihoda od poreza za 2020.godinu	13
Slika 6. Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020.godinu	16
Slika 7. Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020. godinu	19
Slika 8. Prikaz iznosa prihoda od poreza za 2020. godinu	21

Popis tablica:

Tablica 1. Osnovna podjela naknada	10
Tablica 2. Izvori i udio financiranja općine Sveta Nedjelja u 2020. godini	13
Tablica 3. Izvori i udio financiranja općine Pušća u 2020. godini	16
Tablica 4. Izvori i udio financiranja općine Jelsa u 2020. godini.....	19
Tablica 5. Izvori i udio financiranja općine Gradište u 2020. godini.....	22
Tablica 6. Prikaz analize prihoda odabranih općina	23
Tablica 7. Struktura i udio rashoda općine Sveta Nedjelja u 2020. godini.....	26
Tablica 8. Struktura i udio rashoda općine Pušća u 2020. godini.....	28
Tablica 9. Struktura i udio rashoda općine Jelsa u 2020. godini	30
Tablica 10. Struktura i udio rashoda općine Gradište u 2020. godini	32
Tablica 11. Prikaz analize rashoda odabranih općina.....	34

Popis grafikona:

Grafikon 1. Struktura prihoda općine Sveta Nedjelja u 2020. godini.....	14
Grafikon 2. Struktura prihoda općine Pušća u 2020. godini.....	17
Grafikon 3. Struktura prihoda općine Jelsa u 2020. godini	20
Grafikon 4. Struktura prihoda općine Gradište u 2020. godini	22
Grafikon 5. Struktura rashoda općine Sveta Nedjelja u 2020. godini	27
Grafikon 6. Struktura rashoda općine Pušća za 2020. godinu.....	29
Grafikon 7. Struktura rashoda općine Jelsa za 2020. godinu	31
Grafikon 8. Struktura rashoda općine Gradište za 2020. godinu	33

SAŽETAK

Jedinice lokalne samouprave imaju jasno definirane načine i izvore za prikupljanje ili ubiranje javnih prihoda koji su definirane zakonom, koji su često nedovoljni za pokrivanje rashoda općine. Zbog toga su se u ovom radu analizirale stavke prihoda i rashoda odabranih jedinice lokalne samouprave, kako bi se detektirao stupanj njihove diversifikacije i stupanj razvojne razine proračuna. Cilj rada je bio utvrditi koji su to oblici javnih prihoda na razini lokalnih samouprava, analizirati strukturu rashoda te usporediti pojedine stavke prihoda i rashoda kako bi se donijela odluka o adekvatnosti fiskalnog kapaciteta odabrane jedinice lokalne samouprave. U svim općinama prihod od poreza ima najveći udio preko i to preko 50%. Drugi po redu prihod su pomoći od inozemstva i drugih subjekata. Najveći udio među rashodima čine materijalni rashodi i rashodi za nabavu nematerijalne imovine. Može se zaključiti da su prihodi slabo diversificirani te da općine nemaju jako izraženu razvojnu ulogu proračuna. S druge strane prihoda od poreza *per capita* odabranih općina može se reći da imaju adekvatan fiskalni kapacitet jer su im iznosi iznad prosjeka svih općina u Hrvatskoj.

Ključne riječi: analiza prihoda, analiza rashoda, općine

SUMMARY

Local self-government units have clearly defined ways and sources for collecting public revenues defined by law, which are often insufficient to cover municipal expenditures. For this reason, in this work is analyzed the income and expenditure items of selected local self-government units, in order to detect the degree of their diversification and the level of development of the budget. The goal of the work was to determine what forms of public revenue are at the level of local self-governments, analyze the structure of expenditures, and compare individual items of income and expenditures in order to make a decision on the adequacy of the fiscal capacity of the selected local self-government unit. In all municipalities, tax revenue has the largest share of over 50%. The second income is aid from abroad and other entities. The largest share among expenses is made up of material expenses and expenses for the acquisition of intangible assets. It can be concluded that revenues are poorly diversified and that municipalities do not have a very pronounced development role in the budget. On the other hand, the tax revenue per capita of the selected municipalities can be said to have adequate fiscal capacity because their amounts are above the average of all municipalities in Croatia.

Keywords: income analysis, expenditure analysis, municipalities